

אָף ציבן. שפיר דמי ומיהו טוב לו להיות בכלל המצדדים: **טיניא.** סייעמא לשמואל: **שש נחלקין.** אם רצו ליחלק לשתי חצורות ולומן אצלו לעצמן ואצלו לעצמן רשאין הן שהרי יש זיומן כאן וכאן: **עד עשרה.** וכלומר וכן ו' וכן ח' לשתי חצורות וכן ט' לשתי חצורות או לשלשה עד עשרה אבל אם היו עשרה חלה עליהן והזכרת השם ואם יחלקו לא יהיה שם הזכרה אין נחלקין עד שיהיו שם עשרה: **ה"ג וחי אחרם עדיו** **אחאמי** שש נחלקין: **אם יצרו** הא מנעיקרא יכולין לומר צרכו והשתא מו לא אמרי: **אלא לאו ש"מ.** אף צרכו

אף ברכו ומ"מ נברך עדיף דאמר רב אדא
בר אבהא אמרי בי רב תנינא ו' נחלקין עד ו'
אי אמרת בשלמא נברך עדיף מש"ה נחלקין
אלא א"א ברכו עדיף אמאי נחלקין אלא לאו
ש"מ נברך עדיף ש"מ תניא נמי הכי ^ה בין
שאמר ברכו בין שאמר נברך אין תופסין אותו
על כך ^ו והנקנינן תופסין אותו על כך
^א ומברכותיו של אדם ניכר אם ת"ח הוא אם
לאו כיצד רבי אומר ובטובו הרי זה ת"ח
^ב ומטובו ה"ז בור א"ל אביי לרב דימי והכתיב
^ו ומברכתך יברך (את) בית עובד לעולם
בשאלה שאני בשאלה נמי הכתיב ^ה הרחב
פיך ואמלאהו ההוא בד"ת כתיב תניא רבי
אומר בטובו חיינו הרי זה ת"ח בחיים הרי זה
בור ^ה נהרבלאי מתני איפכא ולית הלכתא
כנהרבלאי אמר רבי יוחנן נברך שאכלנו
משלו הרי זה ת"ח ^ז למי שאכלנו משלו הרי זה
בור אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי
והא אמרינן ^ח למי שעשה לאבותינו ולנו את
כל הנסים האלו א"ל התם מוכחא מילתא
מאן עביד ניסי קודשא ב"ה א"ר יוחנן ^ט ברוך
שאכלנו משלו הרי זה ת"ח ^י על המזון שאכלנו
הרי זה בור ^{יא} א"ר הונא בריה דרב יהושע לא

אָלֵא ש"מ נברך עדיף. לֹא דוּקא עדיף אֵלָא כִּי הִדְדִי יַיִנוּ וְעִדְיָא הֵיינו חֲשׁוֹב י' כִּמּוּ הִקִּישָׁא עדיף וּג"ש עדיף פ' אִיזְהוּ מִקּוֹמֶן (ד' מֵת). ר"ל דִּהְיֵישָׁא חֲשׁוֹב וְאִין לְבַטְלוּ מִפְּנֵי הַג"ש וְה"י קִאֲמַר בְּנֵכֶר חֲשׁוֹב כִּמּוּ דְּכֵרֹו וּלְפִיכֵךְ לֹא יֵיזִיא עֲמֻמָּא מִן הַכֹּל וְהִקְוִיטֵרַם מוֹחֵק עִדְיָא וְיִמְיֹה אִמֵּי שְׁפִיר עִדְיָא כִּדְפִי: **עַל** הַמּוֹזֵן הָרִי זֶה בּוֹר. דְּמַשְׁמַע דְּמַבְרֵךְ לְבַעַל הַיִּתִּים הַמֵּאֲכִילוּ דֹּא לְהַחֲמֵנָה לֵמַש הוּא מוֹזִיר מוֹזֵן בְּלֹא מוֹזֵן י' הִרְבֵּה לְכַרְכּוֹ:

אמר רבא הִלכה בר"ע. פירש
ר"ח דהיי קי"ל והלכך בין
בעשרה בין במאה בין בדיוא אומר
ונברך אלהינו על המזון שאכלנו אבל
גב' לא חזיר על המזון כדאמר לעיל
וגם בעשרה אם אס' רוצה להזכיר
על המזון הרשות בידו ואומר ויטובו
מינו: **שלשה** שישבו **לאבוא**
באחד. אף על פי שהיו חלוקין בככר
שכל אחד ואחד אוכל ממכרו אין
רשאין ליחלק כלומר אף על פי שהיו
חלוקין בככרות וס"ד אין זה לרף
ולא חל עליהם חובת זימון אפ"ה
אין רשאין ליחלק:

אבל אי אקרימו ואומינו עייהו
ברובתייהו. פי' שאכל כל
אחד מהשלשה והפסיק לשמים שהיו
מסובין עמו עד הון כליחת לעיל
(דף מה:) פרה חובת זמון מעליהם
כלומר פטורין מן הזמון ורשאין
עמה ליחלק ורש"י לא פירש כן:
שחלתו

אמרן אלהי בנ' דליכא שם שמים אבל בעשרה דאיכא שם שמים מוכחא מילתא כדתנן כענין שהוא מברך כך עונין אחריו ברוך ה' אלהי ישראל אלהי הצבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו: אחד עשרה ואחד עשרה רבוא: הא גופא קשיא אמרת אחד עשרה ואחד עשרה רבוא אלמא כי הדדי נינהו והדר קתני במאה אומר באלף אומר ברבוא אומר רב יוסף לא קשיא הא ר' יוסי הגלילי הא ר"ע דתנן ר' יוסי הגלילי אומר לפי רוב הקהל הם מברכין שנאמר^ג במקהלות ברכו אלהים: אר"ע מה מצינו בבית הכנסת וכו': ור"ע האי קרא דרבי יוסי הגלילי מאי עביד ליה מיבעי ליה לכרתניא^ה היה ר' מאיר אומר מגין שאפי' עוברין שבמעיי אמן אמרו שירה על הים שנאמר במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל ואידך ממקור נפקא אמר רבא הלכה כר"ע רבינא ורב חמא בר בוזי אקלעו לבי ריש גלותא קם רב חמא וקא מהדר אבי במאה א"ל רבינא לא צריכת הכי אמר רבא הלכה כר"ע אמר רבא וכי אכלינן רפתא בי ריש גלותא מברכינן ג' ג' ולברכו י' י' שמע ריש גלותא ואיקפד וניפקו בברכתא דריש גלותא אידי דאושו כ"ע לא שמעי אמר רבה תוספאה יהי ג' דכרכי רפתא בהדי הדדי וקדים חד מיניהו ובריך לדעתיה אינין נפקין בזמן ידידה איהו לא נפיק בזמן ידידה^ט לפי שאין זמון למפרע: ר' ישמעאל אומר: רפרם בר פפא איקלע לבי בנישתא דאבי גיבר קם קרא בכספרא ואמר ברכו את ה' ואשתיק ולא אמר המבורך אושו כ"ע ברכו את ה' המבורך אמר רבא פתיא^ט אוכמא בהדי פלוגתא למה לך ועוד^ה הוא נהוג עלמא כרבי ישמעאל: מתני'^{יג} שאכלו כאחת אינן רשאין ליחלק וכן ד' וכן חמשה ו' נחלקין עד עשרה ועשרה אין נחלקין עד כ' ושתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו הרי אלו מצטרפין לזמן ואם לאו אלו מזמנין לעצמן ואלו מזמנין לעצמן אין מברכין על היין עד שיתן לתוכו מים דברי ר' אליעזר וחכ"א מברכין: **גמ'** מאי קמ"ל תנינא חדא זימנא^{יא} שאכלו כאחת חייבין לזמן הא קמ"ל כי הא דאמר רבי אבא אמר שמואל^{יב} שישבו לאכול כאחת ועדיין לא אכלו אינן רשאין ליחלק^ט ל"א אמר רבי אבא^{יז} אמר שמואל הכי קתני^{יג} שישבו לאכול כאחת אע"פ שכל אחד ואחד אוכל מכברו אינן רשאין ליחלק אי נמי כי הא דרב הונא דאמר רב הונא^{יג} שבאו מג' חבורות אינן רשאין ליחלק אמר רב חסדא והוא שבאו מג' חבורות של ג' בני אדם אמר רבא

ולא

תורה אור השלם

[illegible]

הגהות הב"ח

(ח) גב' א"ר יוחנן ברוך
שאלנו. (עליו. מנצח.)
(יג) [יג] נבדק וקא' ר' (מנצח)
יוחנן על נכדו: (ס) שם
רשאי לתקן (ל"א א"ר
אבא ור' מנחם בעלמא אינן
רשאי לתקן) ח"מ וי"ב כ'
שם: (א) האלפס: (א) רש"ר
ד"ה אלא א"ר ר' חיה
תלמידך דעשרה: (ד) שם
בבבא ור' משל ר' צבי אבארי
(מנצח.) [יג] (יג) [יג] ש"ל
וכן מנצח:

שאלנו. ולא קתני (ד) משלו: ואידך.

הגהות הגר"א
[א] גבי ל"א אמר ר' חזק.
י"ב כהן גי' מתחלפות
הראש"ל י"ג ל"ג וידיף י"ג
לראשונה

פסוקדמו מזמני צהול נמוד וינשני

מוסר רש"י
מניין שאפילו עוברין
בשנאמר בפרקיהו.
נכתבו עליו ע"ס, ממדק
שורא. אף קומם עוברין
(שם דף 47). פתא אובא.
כל שזר כמו (שם דף 47) הו
פחותא וזי מביק זורמא,
ששטחתי ע"ז תלפלא, לומר
כל אלה רביל זמורי תימן
כמו (לעיל כה). מכותא תימן
ע"ז שפחתי כלה, תתתה
מפחלתי כלה מתער. רש"י
הענין (ז) דרין כל תלמידי
המורה, שמתעבדי על תימן
למפרע אפ"ה ינחא לכו בדיק משום

דאָוויש כּויל עולמא שהיו שם מסובין
 רבים ואין קול המדברך נשמע: **וצריך**
לדעתיה. לעצמו בלא זימון: **למפרע**.
 במשכרין ידי זמון לא ילא: **פסיא**.
 כלי חרס דבימאמר (ע"ז ד' לג): הני
 פתיותא דבי מכסי: **בהדי פלוגסא**
למה לך. טוב לך לאחז דברי רבי
 ישמעאל שאף ר"ע מודה דבי אמר
 המדובר טפי עדיף אלא שאין צריך:
בתרבי' אינן רשאים ליתחק. **דאחיתייבו**
 להו צומון: **וכן ד'** אין
 הג' מומנין והיחיד יחלק מהם דליהו
 נמי צריכב צבוחת זמון: **ששה**
נחלתים. כדי זמון לכאן וכדי זמון

ללכת: עד עשרה. אבל עשרה אין נחלקים דליתחייבו להו בזמון הזכרת השם עד שיהו עשרים ואז יחלקו אם ירצו לשתי חצורות: ג'ג' ג' שזאו
משלש חצורות. וכדמסיים רב חסדא שזאו מג' חצורות של ג' בני אדם בכל חצורה ומתחייבו אלו בזמון ועמוד אחד מכל חצורה וננטרפו שלשה
לחצורה אחת חייבין לזמן ואין ראין יחלק שכר הוקבעו ואפי' לא אכלו אלו השלשה משננטרפו יחד שכר גמרו סעודתן עם הראשונים:
ולא

[illegible]

רבינו חננאל

[illegible]